

1912 - 2012
Mesing Vandværk

Vand gennem 100 år

Mesing vandværks historie gennem 100 år

Skrevet af: Egon Andersen

Hæftet er udkommet i et oplag på 175 stk.

Tryk: A.R.T. Skanderborg

Vandværket gennem 100 år!

1911-1920

Den 19. april 1912, blev grundstenen til Mesing vandværk lagt.

Da Mesing by ligger lavt, og er omgivet af bakker, så skulle man mene, at beboerne havde lettere adgang til vand end man ser i så mange andre landsbyer, men virkeligheden var en anden, for i tørre perioder var det ofte småt med vand i brøndene.

Som følge heraf blev der i 1911 af beboerne nedsat et udvalg, der skulle arbejde med oprettelse af et vandværk. Dette udvalg bestod af 5 medlemmer.

I december samme år foretog udvalget en tur til Sall for at se på et anlæg, der skulle ligne noget man kunne tænke sig i Mesing.

Efter turen til Sall henvendte udvalget sig til gårdejer Baltzar Hansen, som ejede skoven ved "Illerup ådal", hvor man ønskede at anlægge det nye vandværk. Af ham købte de pladsen i skoven og retten til at pumpe af de store vandmængder, som kommer ud af skråningen. Prisen var 800,- kr.

Udvalget fik af de 42 forbrugere, tilladelse til at optage et lån på 11.000- kr. til anlæggelse af vandværket.

Til Bekræftelse have vi underskrevet denne Interessent-skabskontrakt

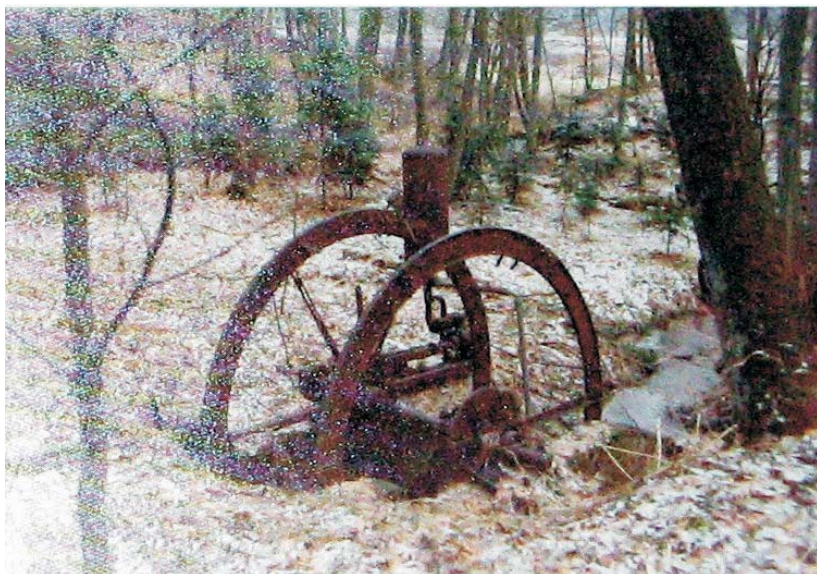
Mjesing, den 19. April 1912.

1. Jens Melbaile.	14. Laurs Jensen.
2. C. M. Jepsen.	15. Anders Jensen.
3. R. Rasmussen.	16. R. Bloch.
4. Anders Hauberg.	17. Jens Rasmussen.
5. Thomas Leth.	18. Anders Mikkelsen.
6. Edvard Kirkegaard.	19. Johan Rasmussen.
7. Anders P. Hansen.	20. Søren Sandberg.
8. Ole Peter Petersen.	21. Ole Andersen.
9. Niels Hansen.	22. Knud Jensen.
10. Karl Andersen.	23. Jens N. Jensen.
11. og 35. Jens Jensen Kirkegaard.	24. Bodil Mikkelsen.
12. Hans Jensen.	25. Søren Rasmussen.
13. Jens Hansen.	26. Rasmus Iversen.

Navne på Vandværkets første intressenter blev nedskrevet i de første vedtægter.

27. Ane Frederiksen.	39. Mathias R. Nielsen.
28. Peter Kirkegaard.	40. Hans Kr. Hansen.
29. Jens Jensen.	41. Sogneraadet: Fr. Jensen, Fmd.
30. Marie Frandsen.	42. Som personlig Interessent: N.
31. Jens Frederiksen.	Bjerregaard. Mjesing Brugs-
32-34. Erik Lund Christiansen.	forening, Mjesing Forsamlings-
36. Peder L. Andersen.	hus: Niels Jensen, Fmd. For
37. Christen Christensen.	Smedien: Smed Kirkegaard.
38. Jens Jørgen Jensen.	

Mesing vandværk var nu en kendsgerning. Vandhjulet gik sine 10-12 omdrejninger i minuttet nede i skoven og pressede det krystallklare vand op over bakkerne til beholderen øst for byen, (det nuværende vandtårn) og herfra gennem rør ud til de 42 forbruger, vandstanden i vandtårnet gav trykket i vandhanerne.

Vandværkets første pumpe.
(Vandhjulet i skoven)

Vandværket blev indviet ved en fest i forsamlingshuset. Mottoet var. ”Drej hanen, når du vil, vandet det skal nok slå til”, Men det slog nu ikke altid til, for i tørre somre, hvor vandforbruget var stort, kneb det ofte med vand til alle.

1920-1930

Mesing Vandværk købte derfor i oktober 1925, et stykke jord for 350 kr., af gårdejer Hans Jensen (Hvor Ole Larsen's maskinhus nu ligger). Her blev der gravet en brønd og over den bygget

et hus, samt anbragt en elektrisk pumpe som supplement, når det kneb med at få vand nok nede fra skoven. Hans Jensen, der ejede gården forpligtede sig til, at så længe han var indehaver af gården, skulle han tilse og passe den i brønden anbragte motor og pumpe. Betalingen var een øre for hver oppumpet tønde vand, dog aldrig over 20,- kr. årlig.

Betalingen skulle erlægges hvert år på den ordinære generalforsamling.

Som årene gik, var der tit problemer med vandforsyningen fra vandhjulet i skoven, og da den elektrisk drevne pumpe ikke alene kunne forsyne forbrugerne med vand, når der ikke kom vand nede fra skoven, blev der oven på brønden stillet en gammeldags håndpumpe, hvorfra der så kunne hentes vand i spande.

1930-1940

I 1934 blev vandværkes første love skrevet, og det blev besluttet, at der fremover skulle føres en forhandlingsprotokol ved generalforsamlinger og møder.

I anledning af 25 års jubilæet i 1937 blev vandværkets forbrugere indbudt til en kop kaffe i forsamlingshuset.

På generalforsamlingen samme år, blev det besluttet at lægge nyt stråtag på huset over vandhjulet nede i skoven, men det viste sig nødvendigt at udskifte hele taget, da dette efter 25 år var stærkt angrebet af råd og svamp.

I 1938 var der så mange og store restancer, at vandværket ikke kunne betale sin elregning, hvilket bevirkede at formanden var nødsaget til at opsøge dem, der skyldte vandværket penge.

Resultat blev, at der nu blev penge til at betale elregningen. Det blev herefter besluttet at stramme væsentligt op med hensyn til restancer.

1940-1950

På et bestyrelsesmøde fredag d. 9. juni 1944 blev det besluttet at lade bygge en ny mur omkring vandtårnet. Murermester Axel Petersen Hørning kunne gøre det for 2870,- kr., og fik derfor tildelt opgaven. Beløbet blev optaget som lån i Spare og Lånekassen for Skanderborg by og omegn.

Smed M. Nielsen Mesing overtog den 1. nov. 1944 pasningen af vandhjulet i skoven. Prisen herfor var 200,- kr. om året, samtidig overtog Jens Kirkegaard pasningen af området omkring vandhjulet. Herfor oplyses ikke noget beløb.

På generalforsamlingen den 11. okt. 1944 blev det vedtaget, at forbedre vandværkets skrantende økonomi. Dette skete ved at forbrugere med badeværelse skulle tillægges en årlig afgift på 12,- kr. Det samme skulle forbrugere med W.C., og forbrugere, der brugte vandværksvand til afkøling af mælk.

På et bestyrelsesmøde i dec. 1945 blev man enig om at gøre brug af et tilbud fra tømren, om at tjære taget på vandtårnet for 25,- kr. Endvidere kunne det oplyses at, den i Vanddirektoratet ansøgning om tildeling af 30 kg. maskinolie var godkendt og at man også havde fået tilkendt 85% af sidste års strømforbrug.

Huset over vandhjulet i skoven.

1950-1970

Omkring 1950 var det slut med vand fra anlægget i skoven. Anlægget var slidt ned, og da det tilmed var besværligt og dyrt at holde kørende, blev det besluttet helt at nedlægge det. Som erstatning blev der lavet en boring og over den byggedes det nuværende pumpehus. I boringen monteredes en Grundfos dobbeltvirkende stempelpumpe. Om vandet blev rensset vides ikke.

Indtil 1956 skulle vandværket orienteres og spørges når en forbruger ønskede at optage lån i et pengeinstitut.

26 september 1987 var miljødag i de 12 EF- lande.
(I den forbindelse blev der holdt åbent hus.)

1970-1990

1974 blev et skelsættende år for vandværket, der kom tryk på vandet. På vandværket blev der monteret hydroforer, og med et tryk på 3-4 bar, skulle vandet nå ud til alle, selv i tørre perioder hvor forbruget er højt. At der kom tryk på vandet, afstedkom en del ledningsbrud i tiden efter.

Samtidig med monteringen af hydroforen blev der opsat filter, således at grundvandet blev rensset, inden det blev pumpet ud til forbrugerne.

1990-2000

Efter 20 år var hydroforen ved at være godt tæret og stod for at skulle udskiftes. I stedet valgte bestyrelsen at gå over til frekvensstyrede pumper, derved undgår man hydroforer.

Frekvens pumper

Dec.1994 gik vandværket fra at være interessentskab, til at være et A.m.b.A.

2000-2012

I år 2000 var filteret til rensning af grundvandet tjenlig til udskiftning, og det blev erstattet af 2 trykfiltere med automatisk skylleanlæg.

Filter og kompressor

Skyllevandstank 21m³

Med de udskiftninger og vedligeholdelser, der gennem årene er foretaget, fremstår vandværket i dag som et moderne og velfungerende vandværk.

